

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

SBO De Diekmaat

Kwaliteitsonderzoek naar risico's

Datum vaststelling: 17 januari 2022

Samenvatting

De inspectie van het onderwijs heeft op SBO De Diekmaat en op Da Vinci- Berkelland op 2 november 2021 een onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs uitgevoerd. Ondanks dat beide scholen op dezelfde locatie gevestigd zijn en regelmatig gezamenlijk optrekken, hebben we voor deze scholen een apart rapport geschreven. De reden hiervoor is dat beide lokaties een eigen leerlingpopulatie hebben met eigen doelen en andere, daarbij passende, onderwijskeuzes.

Dit rapport beschrijft de situatie en de oordelen over de kwaliteit van het onderwijs op SBO De Diekmaat. We hebben vastgesteld dat de kwaliteit van het onderwijs voldoende is.

Wat gaat goed?

Op de Diekmaat zetten de leerkrachten zich in om leerlingen te stimuleren en met ambitieuze doelen uit te dagen, zowel op sociaal-emotioneel niveau als in het leerproces. De directie en het team werken samen aan de kwaliteit van het onderwijs. Het team schoolt zich regelmatig bij en kan interne en externe hulp en expertise inzetten om de leerlingen en de leerkrachten te ondersteunen. De leerlingen voelen zich gezien en begrepen en de school zorgt er voor dat zij weten wat er van hen verwacht wordt. We hebben op de dag van het onderzoek gezien dat de werksfeer in de groepen goed is en dat de leraren zorgen voor orde en rust.

De school zorgt voor een overdracht van de informatie die nodig is om een duidelijk beeld van een leerling te krijgen. Hierbij werkt de school samen met verschillende partners zoals de ouders en verzorgers, de basisscholen in het reguliere onderwijs en de hulpverlening. Voor iedere leerling is een plan dat de school jaarlijks evalueert en bijstelt. De leerlingen die dat nodig hebben, krijgen extra aandacht en begeleiding.

Wat kan beter?

De kwaliteit van de evaluatie en de conclusies in de klassenmap en in de volgsystemen de kunnen beter. Alle beschikbare informatie over de leerlingen staat nu in de systemen. Om het werkbaar te maken helpen concrete en meetbare doelen waardoor er doelgerichte plannen opgesteld kunnen worden. Hier kunnen de referentieniveaus een bijdrage aan leveren.

Bestuur: OPANOA, stichting Openbaar Primair Onderwijs Noord Oost Achterhoek.

Bestuursnummer: 41413

School: SBO de Diekmaat 19WC/C1

Totaal aantal leerlingen: 132

Wat moet beter?

De informatie in de jaarlijkse schoolgids onvolledig. We hebben het bestuur opdracht gegeven om dit aan te vullen.

Vervolg

We hebben geen reden om een vervolg afspraak met het bestuur en de schol te maken. De school bezoeken we pas weer als dat nodig is of als de school aan de beurt is voor een onderzoek.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Conclusie en vervolg	7
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek	9
4.	Reactie van het bestuur	13

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 2 november 2021 op SBO De Diekmaat te Neede een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd.

Werkwijze

Wij vormen onze oordelen door de onderwijspraktijk van de school te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2021 primair onderwijs.

De tabel hieronder geeft weer welke standaarden we hebben beoordeeld tijdens dit onderzoek.

Standaard	onderzocht
OP Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding	•
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen	•
VS Veiligheid en Schoolklimaat	
VS1 Veiligheid	•
VS2 Schoolklimaat	•
OR Onderwijsresultaten	
OR1 Resultaten	•
SKA Sturen, Kwaliteitszorg en ambitie	
SKA1 Visie, ambities en doelen	•
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten: we hebben lessen bezocht, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met de leerlingen, de leerkrachten, de orthopedagoog, de zorgcoördinator, de locatie coördinator en de bovenschools directeur.

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we altijd naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek. Er zijn geen signalen over SBO De Diekmaat bij ons binnengekomen die nog verdere opvolging vereisen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen.

2. Conclusie en vervolg

Het team van SBO De Diekmaat signaleert in de afgelopen jaren een instroom van leerlingen die zich kenmerkt door een verdichting van de problematiek. Deze leerlingen komen zowel uit andere scholen als uit de kinderopvang.

Deze leerlingen hebben hulpvragen op verschillende gebieden. Voorbeelden hiervan zijn gedragsproblematiek, leerachterstanden en sociaal emotionele problematiek. De school werkt aan het in beeld brengen van leerlingen, het juiste onderwijs te bieden en constructief samen te werken met ouders, verzorgers, betrokkenen en de hulpverlening.

In dit hoofdstuk geven we de oordelen en de conclusie weer van het onderzoek bij SBO De Diekmaat.

Conclusie

We stellen na ons onderzoek vast dat de kwaliteit van het onderwijs op orde is. Alle onderzochte standaarden (zeven in totaal) van de kwaliteitsgebieden: Onderwijsproces (OP), Veiligheid & Schoolklimaat (VS), en twee standaarden uit het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en Ambitie (SKA) hebben we als Voldoende beoordeeld. De standaard SKA₁, Visie, ambities en doelen uit het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en Ambitie (SKA) waarden we als Goed. De standaard Resultaten, uit het kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten (OR), beoordelen we niet.

We geven het bestuur wel een herstelopdracht. In het schooljaar 2022-2023 moet de schoolgids voldoen aan de wettelijke eisen die aan de schoolgids gesteld zijn. De informatie over de school en de verantwoording aan externen is onvolledig.

Omdat de school het merendeel van de onderzochte punten voldoet aan de wettelijke vereisten en we geen standaarden als Onvoldoende hebben beoordeeld, maken we geen vervolgspraken met de school. We bezoeken de school weer als dat nodig is vanwege risico's of omdat de school valt in een steekproef voor een themaonderzoek. Met het bestuur spreken we af dat het uitvoering geeft aan de herstelopdracht. Wij vertrouwen er op dat het bestuur zorg draagt voor de uitvoering van de herstelopdracht.

Afspraken over vervolgtoezicht

Omdat de school op bijna alle onderzochte punten voldoet aan de wettelijke vereisten, zien wij geen aanleiding om vervolgspraken te maken.

Wel vragen wij het bestuur te sturen op de volledigheid van de schoolgids zoals de wet dat beschrijft (art.13, WPO).

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog De informatie in de jaarlijkse schoolgids is onvolledig (artikel 13, WPO).	Het bestuur zorgt ervoor dat de schoolgids vanaf schooljaar 2022-2023 voldoet aan de wet.	Wij controleren de inhoud van de schoolgids die geldt voor het nieuwe schooljaar (2022-2023) en vertrouwen er op dat het bestuur hier zorg voor draagt.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de oordelen en de resultaten van het onderzoek bij De Diekmaat.

3.1. Onderwijsproces

KWALITEITSGEBIED ONDERWIJSPROCES (OP)	O	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding		•	
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen		•	

Aanbod (OP1)

Wij beoordelen het onderwijsaanbod als Voldoende. De school heeft een samenhangend onderwijsaanbod dat voldoende mogelijkheden heeft om de leerlingen voor te bereiden op het vervolgonderwijs. We zien dat de leerkrachten de mogelijkheden ook voldoende benutten. De kerndoelen zijn in het aanbod het uitgangspunt maar we geven de school mee dat de leraren de referentieniveaus beter kunnen benutten in het bepalen wat de leerlingen kunnen of moeten leren. Dat geldt expliciet voor de basisvaardigheden (taal en rekenen). In het team is aandacht voor leerdoelen die passen bij actief burgerschap en sociale integratie.

Zicht op ontwikkeling en begeleiding (OP2)

Ook het zicht op de ontwikkeling en begeleiding beoordelen we als Voldoende. De leerkrachten houden op leerlingniveau bij hoe de leerlingen zich ontwikkelen en hoe de vorderingen zijn in het leerproces. Deze gegevens bestaan uit genormeerde toetsresultaten en de bevindingen van de leraar. Ze zijn regelmatig onderwerp van gesprek met de internbegeleider en andere betrokkenen, zoals de orthopedagoog of de leden van de commissie van begeleiding. In de documentatie op leerlingniveau zijn verwijzingen opgenomen naar wat er op groepsniveau is bepaald. Zo is de lesstof verdeeld in een blokplanning om aan te kunnen sluiten bij de behoefte van de leerling. De analyse van de leerlinggegevens is niet altijd diepgaand genoeg om de keuzes te begrijpen die de leraar maakt in de onderwijsplanning voor de groep. Bovendien is de informatie wisselend van kwaliteit waardoor de school de lijn van het systematisch volgen en aanbieden van de leerstof minder sterk kan waarborgen.

Pedagogisch-didactisch handelen (OP3)

We beoordelen deze standaard als Voldoende. Samen met de observanten van de school, hebben we in groepen de lessen bezocht om te observeren hoe de kwaliteit is van het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren. We stellen vast dat

de kwaliteit voldoende is maar we zien ook nog mogelijkheden voor verbetering van de (ortho)didactiek. We zagen dat de leraren zorgden voor duidelijkheid in het klassenmanagement. Daardoor verliepen de lessen ordelijk en was het voor de kinderen helder wat er van hen werd verwacht.

De solide pedagogische benadering die de leerkrachten hanteren, lag aan de basis daarvan. We zagen in de lessen een aantal vormen van differentiatie, bijvoorbeeld op ontwikkelings- of leerniveau of in de onderwijstijd. In de uitleg die de leraren van de leerstof gaven, hebben we weinig of geen differentiatie gezien. Ook in de groepsdocumentatie of in de voorbereiding van de lessen troffen we daarvan weinig of niets aan. Hier ligt een relatie met wat we hierboven, bij OP₂, beschrijven.

3.2. Veiligheid en schoolklimaat

KWALITEITSGBIED VEILIGHEID EN SCHOOLKLIMAAT (VS)	O	V	G
VS1 Veiligheid		•	
VS2 Schoolklimaat		•	

Veiligheid (VS1)

Wij beoordelen de standaard veiligheid als Voldoende. Het bestuur en de school hebben een veiligheidsbeleid dat voldoet aan wat de wet vraagt. Er zijn afspraken vastgelegd over de maatregelen die nodig zijn voor de veiligheid. Daarbij gaat het om preventieve en curatieve maatregelen. Jaarlijks bevroegt de school de veiligheidsbeleving van de leerlingen. De school evalueert de gegevens uit deze bevraging en trekt er conclusies uit die dienen om het veiligheidsbeleid aan te scherpen.

Schoolklimaat (VS2)

Het schoolklimaat is Voldoende. Tijdens onze bezoeken aan de groepen en in de gesprekken met een aantal leerlingen, hebben we voorbeelden gezien en gehoord van de wijze waarop het team de leerlingen ondersteunt en begeleidt in het ontwikkelen van de sociale en maatschappelijke competenties. Er is gestructureerde aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. De leerlingen met wie we spraken, vertelden ons dat ze de school ervaren als een veilige plek waar ze graag heen gaan ondanks dat het voor sommigen ver weg is van thuis.

De leerkrachten zijn in staat om leerlingen positief te stimuleren en te prikkelen om op school een oefenplek te creëren om sociale en maatschappelijke competenties te leren.

3.3. Onderwijsresultaten

De onderwijsresultaten kunnen wij op dit niet beoordelen zoals de wet dat van ons vraagt. Wel zijn de resultaten tijdens het onderzoek op de school besproken.

KWALITEITSGEBIED ONDERWIJSRESULTATEN (OR)	O	V	G
OR1 Resultaten			Niet te beoordelen

De school heeft zelf zicht op haar onderwijsresultaten. Dat geldt voor zowel de tussentijdse leerresultaten als voor de eindresultaten in de uitstromende groep. Bovendien heeft de school een duidelijk beeld van de leerlingen die op, onder of boven het verwachte uitstroomniveau uitstromen. De school volgt de eisen van deze leerlingen in het vervolg onderwijs. Het lijkt erop dat de eindresultaten in overeenstemming zijn bij wat we kunnen verwachten op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie. Een sterkere focus op de referentieniveaus bij het bepalen van de (eind)resultaten van het leerproces, kan meer zicht geven op wat een leerling kan en nog nodig heeft.

3.4. Sturen, kwaliteitszorg en ambitie

KWALITEITSGEBIED STUREN, KWALITEITSZORG EN AMBITIE (SKA)	O	V	G
SKA1 Visie, ambities en doelen			✓
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		•	
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		•	

Visie, ambitie en doelen (SKA1)

We waarderen deze standaard als Goed. Er is binnen het team een duidelijke focus op het ontwikkelen van het onderwijs om aan te sluiten bij de behoefte van de leerlingpopulatie. Daarbij is een voortdurend reflectieve blik noodzakelijk om koers te houden, ook in de periode dat de school vanwege de lockdown anders moest werken.

De visie die de school heeft geformuleerd, is concreet gemaakt in de onderwijskundige doelen waaraan het team werkt. In het Schoolplan 2020-2022 beschrijft de school op hoofdlijnen deze doelen. De planmatigheid is inzichtelijk. De doelen zijn duidelijk en de plannen zijn concreet, de evaluaties zijn gepland en leiden eventueel tot aanpassing. In de borgingsafspraken (o.a. in de vorm van kwaliteitskaarten) legt het team de gewenste kwaliteit vast. Voor een ieder is duidelijk wie de sturing op deze doelen en ambities uitvoert en

welke verantwoordelijkheden bij wie zijn belegd. De organisatie laat zich ook ondersteunen door externen. Daarmee is duidelijk dat het team kennis en expertise inzet om de eigen ontwikkelingen te versterken.

Uitvoering en kwaliteitscultuur (SKA2)

Deze standaard beoordelen we als Voldoende. We hebben een betrokken team gezien in de school dat weet dat de kwaliteit van het dagelijks onderwijs aandacht en inzet vraagt. De werkgroepen werken thematisch aan het beleid en voeren dit door in het dagelijks handelen. De leerkrachten zijn verantwoordelijk voor de leerresultaten, waarbij zij de commissie van begeleiding expliciet betrekken. Daarnaast werken de collega's van De Diekmaat en Da Vinci- Berkelland samen om kennis, kunde en expertise te delen en om samen te werken aan ontwikkelingen in het onderwijs.

Evaluatie, verantwoording en dialoog (SKA3)

We beoordelen deze standaard als Voldoende maar geven ook een herstelopdracht. In de eigen organisatie evalueert de school regelmatig hoe de resultaten zijn van de ontwikkelingen en inspanningen. Deze ontwikkelingen zijn volgbaar en de aanpak leidt tot analyses en conclusies.

De school heeft te maken met veel samenwerkingspartners zoals de ouders van de leerlingen, diverse scholen uit verschillende gemeenten waar de leerlingen vandaan komen, de scholen waarnaar leerlingen uitstromen, het samenwerkingsverband, de verschillende gemeenten, de kinderopvang en andere instellingen die voor de leerlingen van belang zijn. Met al deze partijen onderhoudt de school contacten en voert zij de dialoog.

Waar het de externe verantwoording betreft in de jaarlijkse schoolgids, geven we een herstelopdracht. In de schoolgids ontbreken onderwerpen die betrekking hebben op de verantwoording van de keuzes die een schoolorganisatie maakt in haar doelen en ambities (artikel 13, WPO). We vragen en verwachten dat het bestuur in de eerstvolgende schoolgids (2022-2023) deze tekortkomingen heeft hersteld.

4. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de onderwijskwaliteit:

Op 2 november 2021 is SBO Diekmaat bezocht door de inspectie in het kader van een periodiek kwaliteitsonderzoek. Door het College van Bestuur OPONOA en de directie van SBO Diekmaat is het onderzoek geëvalueerd.

De directie en het team werkt met toewijding, betrokkenheid, verantwoordelijkheid en professionaliteit aan de kwaliteit van het onderwijs. Het stemt dan zeker tot tevredenheid dat de inspectie heeft waargenomen dat door de leerlingen wordt gewerkt aan ambitieuze realistische doelen op zowel cognitief- als sociaal emotioneel leren. De doelen worden voor de individuele leerling beschreven in het OPP (ontwikkelingsperspectiefplan) en twee keer per jaar geëvalueerd in het evaluatie OPP.

SBO Diekmaat werkt volgens de visie en uitgangspunten van SWPBS (School Wide Positive Behavior Support). De school wil daarmee een goed pedagogisch klimaat creëren en een veilige school zijn voor iedere leerling. Dit levert een bijdrage aan het positief zelfbeeld en het zelfvertrouwen van de leerlingen, welke noodzakelijk zijn om tot leren en ontwikkelen te komen. Dat de inspectie orde en rust en een goede werksfeer in de groepen en in de school heeft gezien stemt tot dan ook tot tevredenheid.

Het afstemmen van het onderwijs op de begeleidings- en ondersteuningsbehoefte van iedere leerling is de opdracht waar de school voor staat. Ambities, visie en schoolontwikkeling dragen er toe bij dat er passend onderwijs wordt geboden afgestemd op de kenmerken van de leerlingpopulatie. Een leerlingpopulatie die de afgelopen 5 jaar is gewijzigd, een toename van het aantal leerlingen met (zeer) intensieve onderwijsbehoeften.

Het is stimulerend voor het team dat de inspectie de kwaliteitsstandaard kwaliteitszorg als 'Goed' heeft beoordeeld.

Op de ontwikkelagenda wordt gezet de feedback van de inspectie om de evaluatie en de conclusies in de klassenmappen en in de verschillende leerlingvolgsystemen te verbeteren. Een oriëntatie op het werken met de referentieniveaus zal hier deel van uitmaken zodat doelen meer concreet en meetbaar kunnen worden opgesteld en geëvalueerd.

De lesobservaties uitgevoerd door de inspectie met de zorgcoördinatoren zijn door de leerkrachten als waardevol ervaren. Het kwaliteitsonderzoek is door de directie en het team van SBO Diekmaat als positief en stimulerend ervaren.

Vanzelfsprekend zal de directie er zorg voor dragen dat de informatie in de schoolgids 2022-2023 volledig is volgens artikel 13 WPO.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

